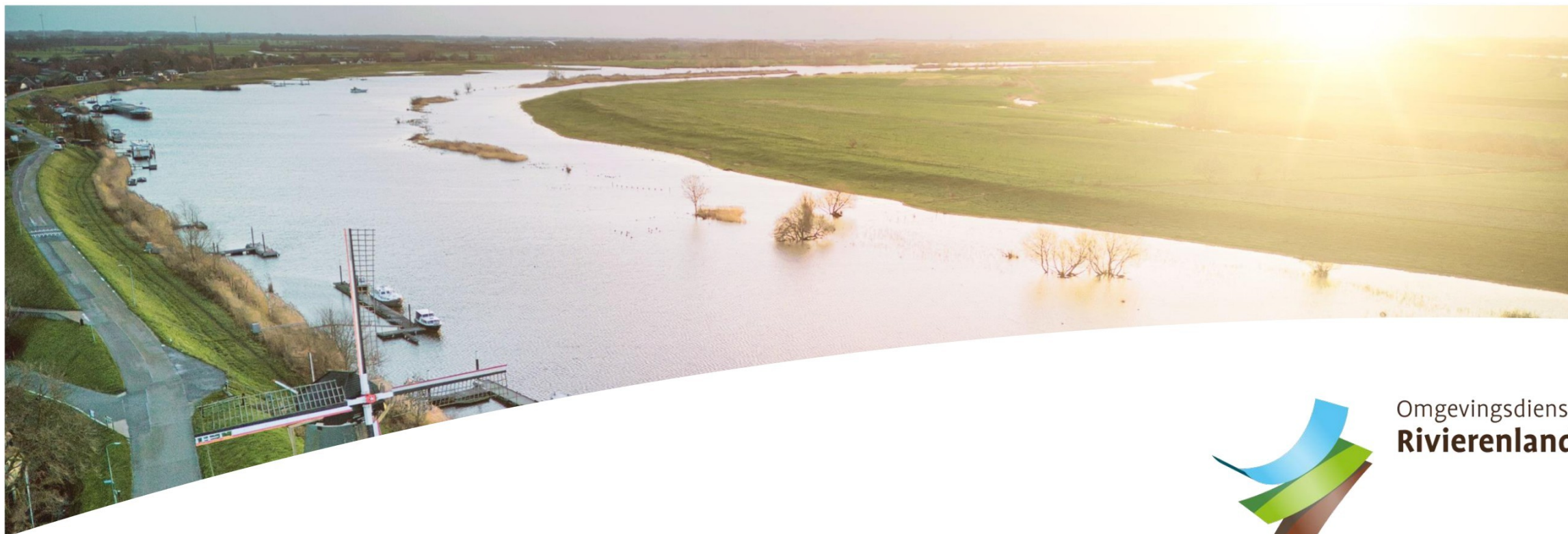

Begroting 2027

‘Samen blijven werken aan een veilig, gezond en duurzaam Rivierenland’

Omgevingsdienst
Rivierenland

Inhoud

<u>Voorwoord</u>	3	<u>Programma's</u>	23
<u>Inleiding</u>	4	• <u>Milieu & advies</u>	24
<u>Leeswijzer</u>	5	• <u>Bouw & ondersteuning</u>	28
<u>De begroting in één oogopslag</u>	6		
<u>AB-besluit</u>	7	<u>Paragrafen</u>	31
		• <u>Weerstandsvermogen</u>	32
<u>Onze strategie in actie</u>	8	• <u>Kapitaalgoederen</u>	34
• <u>Missie en visie</u>	9	• <u>Financiering</u>	35
• <u>Onze strategische ambities</u>	10	• <u>Openbaarheid</u>	36
		• <u>Bedrijfsvoering</u>	37
<u>Dienstverlening</u>	11		
• <u>Verbeteren van onze dienstverlening</u>	12	<u>Financiële begroting</u>	40
		• <u>Begrotingsrichtlijnen</u>	41
<u>Wat speelt er in onze regio?</u>	13	• <u>Financiële mutaties</u>	42
• <u>Duurzaam Rivierenland</u>	15	• <u>Toelichting indexaties</u>	43
• <u>Een schone leefomgeving</u>	16	• <u>Bijdrage per deelnemers</u>	44
• <u>Fijn wonen</u>	18	• <u>Overzicht baten en lasten</u>	45
• <u>Een gezonde bodem</u>	20		
• <u>Een veilige omgeving</u>	22	<u>Bijlagen</u>	
		• <u>Opbouw uurtarief</u>	47
		• <u>Geprognostiseerde balans</u>	48

Voorwoord

Voor u ligt de begroting voor 2027. Een jaar waarin we de regio weer ondersteunen in de ambities met betrekking tot de kwaliteit van de leefomgeving. In deze begroting leest u hoe wij dat gaan doen en waar wij ons op focussen.

In 2026 wordt duidelijk wat de plannen van het nieuwe kabinet en de nieuwe colleges en gemeenteraden betekenen voor onze regio. We verwachten ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, netcongestie, energie en circulaire economie. Ook verwachten we nieuwe regelgeving op het gebied van zeer zorgwekkende stoffen, PFAS en stikstof. We volgen deze ontwikkelingen op de voet en adviseren gemeenten over de impact op onze regio.

Een belangrijk thema blijft de woningbouw. In de regio moeten de komende jaren veel nieuwe woningen komen. Het is belangrijk dat het proces van vergunningverlening soepel verloopt. Samen met de gemeenten en de provincie kijken we hoe we hier stappen in kunnen. We anticiperen op nieuwe wet- en regelgeving om procedures te versnellen.

Daarnaast werken we aan het verbeteren van onze dienstverlening. In 2026 zijn we gestart met het programma verbetering dienstverlening. In 2027 gaan inwoners, bedrijven en gemeenten daar steeds meer van merken. We willen inwoners en bedrijven snel en vakkundig bedienen en goed en duidelijk communiceren. We willen dat de gemeenten onze nabijheid nog meer gaan ervaren door te werken met korte lijntjes en te investeren in de relatie (elkaar beter leren kennen).

We ontwikkelen ons steeds meer als hét kenniscentrum op het gebied van leefomgeving voor de regio. Daar zijn we trots op. We richten ons vooral op advies en uitvoering en zijn daarmee een goede complementaire partij voor de gemeente, de Regio (regiodeal) en de AVRI. We zien dat onze werkzaamheden op het gebied van natuur en ecologie, duurzaamheid, energie en ruimtelijke ordening toenemen. Daarbij worden door de gemeenten en de Regio bestaande middelen ingezet die daarvoor zijn geoormerkt. De kennis die wij zo kunnen opbouwen is kennis van en voor de regio. Met deze kennis zijn we van meerwaarde.

In de tweede helft van 2026 komt er meer duidelijkheid over de wetgeving over de robuustheid van omgevingsdiensten en over de mate waarin we hieraan kunnen voldoen. Als omgevingsdiensten niet aan deze eisen voldoen, bestaat de kans dat het ministerie ingrijpt. Om dat te voorkomen werken wij al geruime tijd aan het versterken van de organisatie. Op dit moment voldoen we nog niet volledig aan alle eisen. Met name de omzeteis vraagt aandacht. Daarom zijn in 2026 twee programma's gestart. Een programma waarin we onderzoeken welke aanvullende taken we kunnen uitvoeren waarmee we nog meer van meerwaarde kunnen zijn voor onze deelnemers. En een programma waarin we onderzoeken wat de mogelijkheden en consequenties zijn van een eventuele fusie met een andere omgevingsdienst. In 2027 vertalen we de uitkomsten van deze trajecten naar concrete maatregelen. Ons doel is dat we eind 2027 volledig voldoen aan de robuustheidseisen danwel afspraken hebben gemaakt met het ministerie over het vervolg

Ook in 2027 blijven we samen met u bouwen aan een regio waar het prettig wonen, werken en leven is!

algemeen directeur

Inleiding

Waarom deze begroting? In deze begroting leest u wat wij volgend jaar gaan doen en wat dat betekent voor de gemeenten, inwoners en ondernemers in onze regio.

Deze begroting maakt onderdeel uit van onze jaarlijkse planning & control cyclus. Daarin maken we plannen, sturen we bij waar nodig en leggen we achteraf verantwoording af over ons werk en de financiën.

Voor 2027 begon dit proces met de kaderbrief in het najaar van 2025. Op basis daarvan stellen we begin 2026 de ontwerpbegroting 2027 op. Het bestuur stelt deze medio 2026 vast. Met het vaststellen van de begroting stelt het bestuur ook het budget beschikbaar waarmee wij de werkzaamheden kunnen uitvoeren.

De werkprogramma's van 2026 vormen de basis voor deze begroting. We hebben de cijfers meerjarig doorgerekend, inclusief loon- en prijsindexaties. Ook is de jaarschijf 2026 geactualiseerd.

In 2027 informeren we via de bestuursrapportage over de voortgang van het werk en de financiële stand van zaken. Na afloop van het jaar sluiten we de cyclus af met de jaarstukken.

Op de volgende pagina leest u hoe deze begroting is opgebouwd.

Leeswijzer

In deze begroting leest u wat wij in 2027 gaan doen, wat dat oplevert en wat dit financieel betekent.

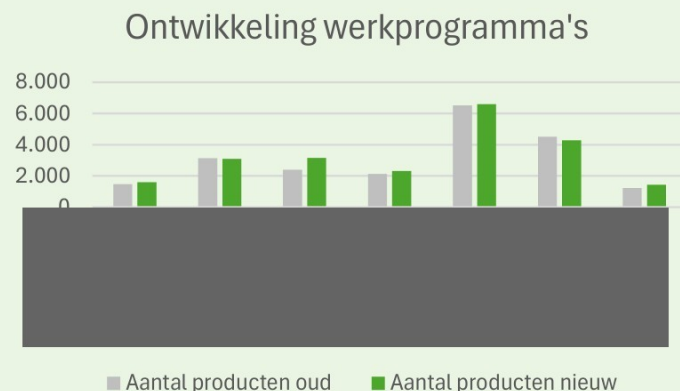
- **Onze strategie in actie** laat zien waar wij als organisatie voor staan en hoe we werken aan onze doelen.
- **Dienstverlening** beschrijft hoe wij werken aan het verbeteren van onze dienstverlening en klanttevredenheid.
- **Wat speelt er in onze regio** laat ontwikkelingen en werkzaamheden zien die echt verschil maken in de regio.
- **Programma's** geven inzicht in ons dagelijks werk op het gebied van vergunningen, toezicht, handhaving en advies.
- **Paragrafen** geven inzicht in de ontwikkelingen op het gebied van risico's, investeringen, financiering, openbaarheid en bedrijfsvoering.
- **Financiële begroting** geeft o.a. inzicht in de financiële mutaties, de toelichting op de indexaties en de bijdragen per deelnemer.
- **Bijlagen** tonen de opbouw van het uurtarief en de geprognostiseerde balans.

Zo krijgt u een compleet beeld van ons werk en onze financiële situatie.

De begroting in één oogopslag

Ontwikkeling werkprogramma's

Op basis van de meest actuele werkprogramma's verwachten we in 2027 een toename van het aantal producten en uren ten opzichte van eerdere werkprogramma's. Dit hangt onder andere samen met nieuwe en aanvullende taken vanuit gemeenten. Gedurende het jaar worden alle gemeenten maandelijks geïnformeerd over hun afgenomen producten en uren ten opzichte van de werkprogramma's:

Financiële ontwikkeling

De programmabegroting laat in 2027 een ontwikkeling van € 1.619.100 zien. Dit komt door de indexatie van prijzen en lonen en de verwerking van de actuele werkprogramma's en meerwerk-opbrengsten. Zie voor meer informatie [Financiële mutaties](#).

Speerpunten 2027

- **Ruimte maken voor woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling;** er moeten veel nieuwe woningen worden gebouwd. Wij ondersteunen bij het mogelijk maken van deze ontwikkelingen door zorgvuldige en tijdige vergunningverlening, toezicht op bouwprojecten en advies bij ruimtelijke plannen.
- **Beschermen schone en veilige leefomgeving;** de druk op de leefomgeving neemt toe. Daarom richten wij ons op effectief toezicht door risicogericht te werken en onze capaciteit vooral in te zetten waar de risico's voor gezondheid, veiligheid en milieu het grootst zijn.
- **Ondersteunen van gemeente bij de energietransitie, netcongestie, circulaire economie en duurzaamheid;** de opgaven zijn groot. Wij ondersteunen met kennis, advies en toezicht. Wij adviseren bij ruimtelijke plannen en vergunningverlening. We denken mee over duurzame oplossingen, circulair ondernemen en energiebesparing. Zo helpen we gemeenten om hun ambities op het gebied van duurzaamheid waar te maken.
- **Verbeteren dienstverlening aan gemeenten, inwoners en ondernemers;** goede dienstverlening en klanttevredenheid is een prioriteit. Wij werken daarom vanuit het programma dienstverlening aan betere bereikbaarheid, duidelijke communicatie en efficiëntere processen. Met als doel dat gemeenten, inwoners en ondernemers onze dienstverlening als toegankelijk, deskundig en betrouwbaar ervaren.

AB-besluit

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland,

gezien het voorstel van het dagelijks bestuur tot vaststelling van de programmabegroting 2027,

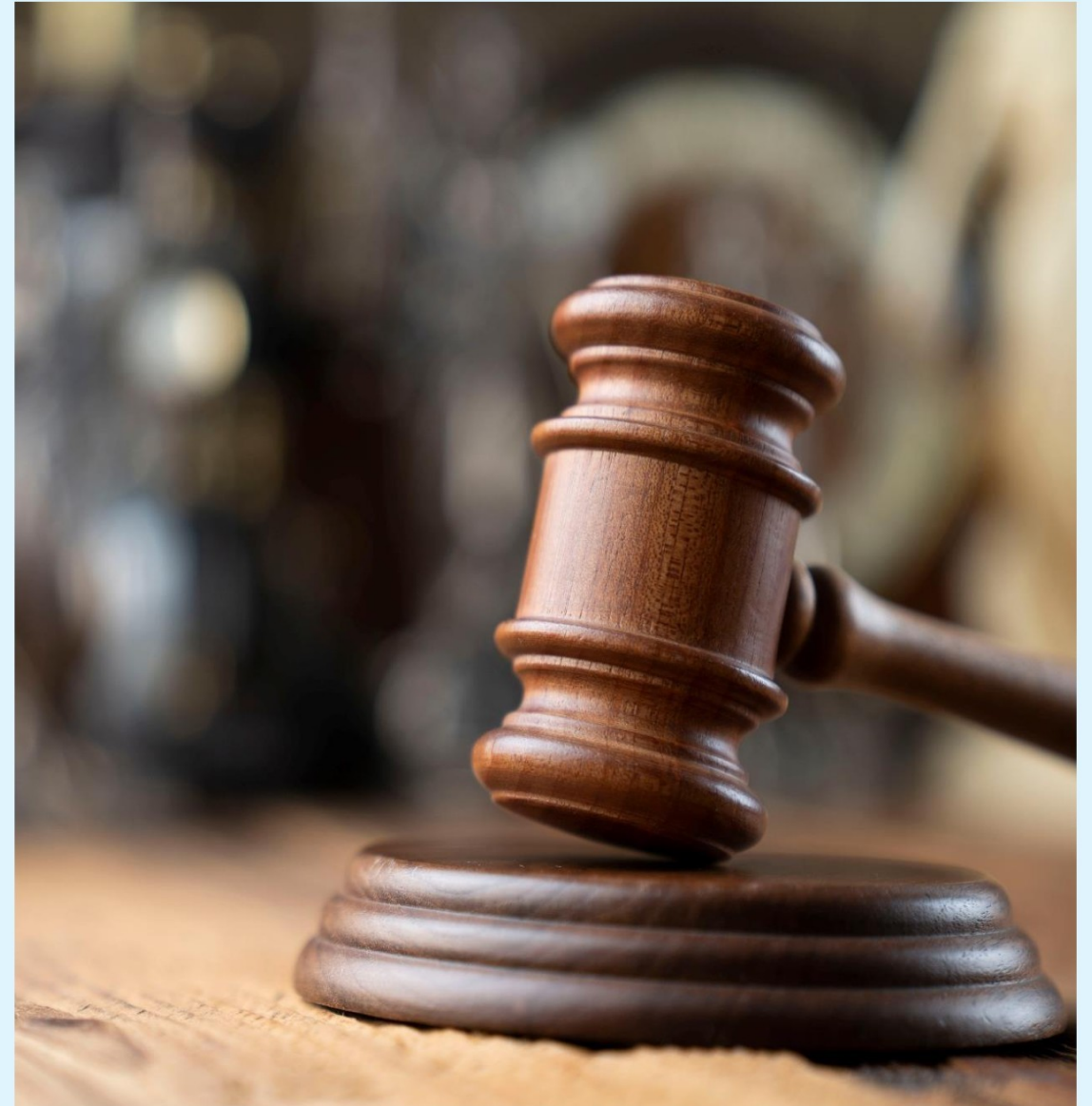
Besluit:

1. De gewijzigde begroting 2026 op basis van de aangeboden werkplannen 2026 vast te stellen;
2. De begroting van lasten en baten op de programma's voor het jaar 2027 vast te stellen;
3. De meerjarenbegroting 2028-2030 voor kennisgeving aan te nemen.

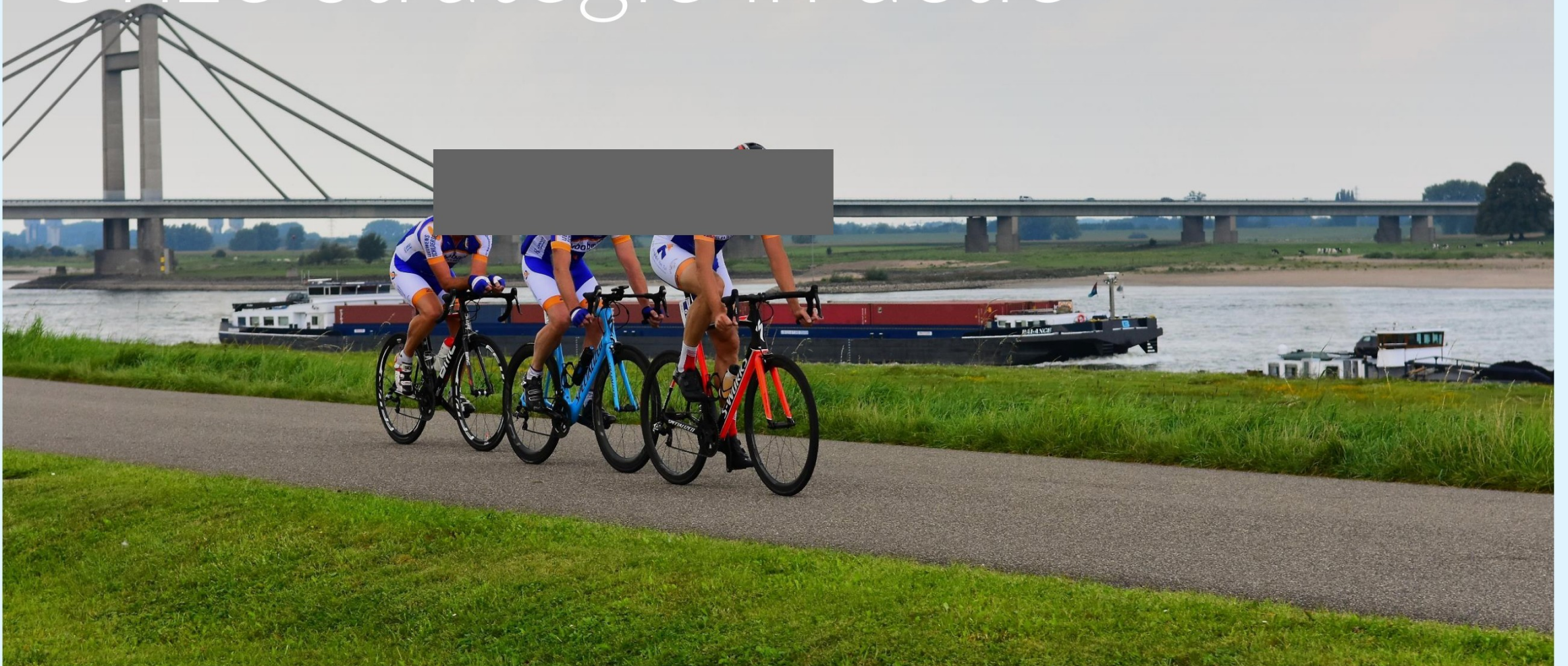
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 6 juli 2026.

de voorzitter,

de secretaris,

Onze strategie in actie

Missie en visie

Missie

Wij beschermen en verbeteren de leefomgeving in Rivierenland, zodat bewoners en bedrijven nu en in de toekomst veilig, gezond en prettig kunnen wonen, leven en ondernemen.

Visie

Rivierenland is een mooi en bijzonder stuk Nederland dat we moeten beschermen en koesteren. Nergens in Nederland komen zoveel gebruiksvormen in zo'n klein gebied samen. Dat vraagt om een integrale benadering van vraagstukken op het gebied van bouw, milieu en ruimtelijke ordening.

Wij zetten ons in voor het gemeenschappelijk belang: onafhankelijk, deskundig en nabij. Juist onze nabijheid (we kennen het gebied en zijn toegankelijk) en de bundeling van kennis en capaciteit binnen één organisatie maken ons uniek. Met ons werk dragen we bij aan een veilige, gezonde en duurzame regio, waar natuur, economie en welzijn in balans zijn.

Onze strategische ambities

Om onze bijdrage aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving in Rivierenland ook op langere termijn te kunnen waarborgen, hebben we 4 doelstellingen benoemd die we eind 2028 behaald willen hebben. Als we die doelen hebben behaald, hebben we voldoende zelfstandig perspectief. De 4 doelen samen noemen we onze strategische ambitie. De doelstellingen zijn:

Schone, veilige en duurzame leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Als omgevingsdienst spelen we een belangrijke rol in het beschermen en verbeteren van de leefomgeving in Rivierenland. We streven naar een betere balans tussen natuur, economie en welzijn, zodat we prettig samen kunnen wonen, werken en leven in het gebied.

Eind 2028 willen we zichtbare resultaten hebben behaald op onder andere de volgende onderwerpen:

- Minder uitstoot zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)
- Minder niet bekende milieubelastende activiteiten in het vrije veld
- Minder CO₂-uitstoot door bedrijven en woningen
- Minder asbestverontreiniging
- Milieu- en bouwregels worden beter nageleefd
- Betere huisvesting buitenlandse werknemers

Gemeenten ervaren meer meerwaarde

Wat willen we bereiken?

ODR staat bij gemeenten over het algemeen bekend als stabiele partner die toegankelijk voor hen is en een goede dienstverlening aan inwoners en bedrijven levert. Wij willen onze meerwaarde voor gemeenten de komende jaren verder vergroten met aanvullende adviserende taken en nieuwe producten. Ook willen we onze meerwaarde beter aantonen: naast de productiviteit en de output laten zien welke effecten ons werk heeft op de leefomgeving (en daarop sturen). We willen dit ook periodiek meten en uitvragen, wat niet eerder is gedaan. Het rapportcijfer 7,5 op een schaal van 10 geeft aan dat de meerwaarde wordt erkend en gewaardeerd.

Eind 2028 hebben we het volgende bereikt:

- Gemeenten zijn tevreden over de meerwaarde van ODR (wij streven hierbij naar een rapportcijfer 7,5)
- Effect van het werk van ODR is meetbaar
- (outcome indicatoren)

Inwoners en bedrijven ervaren betere dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Inwoners en bedrijven zijn over het algemeen tevreden over onze dienstverlening, maar dit kan nog beter en mensen worden steeds veeleisender. We willen de dienstverlening blijven aanpassen aan de stijgende verwachtingen. Als inwoners en bedrijven tevreden over ons zijn, dan straalt dat ook af op onze gemeenten.

Eind 2028 hebben we het volgende bereikt:

- Burgers en bedrijven zijn tevreden over de dienstverlening (84% klanttevredenheid)

ODR robuust en financieel gezond

Wat willen we bereiken?

Omgevingsdiensten moeten voldoen aan de robuustheidseisen. Als ze hier niet aan voldoen, is er een grotere kans op discussie over een zelfstandig bestaan. Wij voldoen aan de meeste eisen, maar we moeten onze milieutaken uitbreiden en moeten meer datagedreven gaan werken om volledig aan de eisen te voldoen. We willen op korte termijn aan deze eisen voldoen, net als aan de kwaliteitscriteria die worden gesteld aan de regionale beleidscyclus. Daarnaast gaan we een financieel onzekere tijd tegemoet, onder andere doordat de gemeenten grote financiële uitdagingen hebben. Toch is ons doel om de financiële positie van ODR de komende jaren te versterken en daarmee klaar te zijn voor ontwikkelingen en investeringen op de langere termijn.

Eind 2028 hebben we het volgende bereikt:

- ODR voldoet aan alle 8 vastgestelde robuustheidscriteria
- ODR behoudt een gezond weerstandsvermogen

Die

Verbeteren van onze dienstverlening

Inwoners, ondernemers en gemeenten willen snel, duidelijk en goed geholpen worden. Tegelijk zien we dat de klanttevredenheid daalt. Daarom werken we de komende jaren gericht aan het verbeteren van onze dienstverlening. Dat hebben we ook zo opgenomen in de strategie van ODR.

Ons doel is dat de inwoners, ondernemers, gemeenten en provincie onze toegankelijkheid, betrouwbaarheid en snelheid in 2028 waarderen met een score van 84%.

Daarvoor stellen wij samen met de gemeenten een visie op dienstverlening op. Daarin leggen we vast wat de verwachtingen zijn, waar we wel en (nog) niet aan voldoen en hoe we onze dienstverlening verder gaan verbeteren.

In 2027 zetten we vooral in op:

- betere bereikbaarheid, door te werken met standaard normen en kaders;
- duidelijke informatie over de voortgang van vergunningen en meldingen (status updates);
- een overzichtelijke website die aansluit op de informatiebehoefte;
- het verbeteren van onze processen, zodat aanvragen sneller en beter worden afgehandeld (klantperspectief).

Zo zorgen we ervoor dat inwoners, ondernemers en gemeenten weten waar ze aan toe zijn en goed worden ondersteund bij hun plannen.

Wat speelt er in onze regio?

Ontwikkelingen en uitdagingen

Ontwikkelingen en uitdagingen in onze regio

Rivierenland staat de komende jaren voor grote veranderingen. De vraag naar woningen groeit, bedrijven verduurzamen en de energietransitie vraagt ruimte en nieuwe oplossingen. Tegelijk willen inwoners en gemeenten dat de leefomgeving schoon, veilig en gezond blijft.

Deze ontwikkelingen zorgen voor nieuwe uitdagingen voor gemeenten én voor Omgevingsdienst Rivierenland. In dit hoofdstuk beschrijven we aan de hand van de volgende 5 thema's de ontwikkelingen die de komende jaren invloed hebben op onze regio en op ons werk:

- Duurzaam Rivierenland;
- Een schone leefomgeving;
- Fijn wonen en ondernemen;
- Een veilige omgeving;
- Een gezonde bodem.

Duurzaam Rivierenland

Ontwikkelingen

Gemeenten in Rivierenland hebben grote ambities op het gebied van duurzaamheid. Tegelijk stelt het Rijk steeds meer eisen aan het verminderen van CO2 uitstoot, energiebesparing en het beschermen van natuur en leefomgeving.

De energietransitie, de overgang naar een circulaire economie en nieuwe wet- en regelgeving zorgen voor grote veranderingen. Grondstoffen worden schaarser, biodiversiteit vraagt om bescherming en klimaatverandering vraagt om maatregelen om wateroverlast, droogte en hitte beter op te vangen.

Deze ontwikkelingen hebben ook gevolgen voor de regio. Zo wordt de capaciteit van het elektriciteitsnet steeds vaker een knelpunt. Door netcongestie kunnen woningbouwprojecten, bedrijven en duurzame energieprojecten soms niet of later worden gerealiseerd.

Uitdaging

De verduurzaming van de regio brengt ook nieuwe uitdagingen met zich mee. De capaciteit van het elektriciteitsnet staat onder druk, waardoor woningbouw en bedrijfsontwikkeling soms vertraging oplopen door netcongestie.

Ook op andere vlakken lopen we tegen grenzen aan. Klimaatverandering vraagt om maatregelen om wateroverlast, droogte en hitte op te vangen. Biodiversiteit vraagt om bescherming en herstel. Daarnaast vraagt de overgang naar een circulaire economie om nieuwe werkwijzen in de bouw en bij bedrijven. Dit vraagt dus om nieuw beleid, goede samenwerking en duidelijke regels. Gemeenten, bedrijven en inwoners zoeken daarbij naar praktische oplossingen.

Onze rol

Wij ondersteunen gemeenten bij deze opgaven met kennis, advies, vergunningverlening en toezicht.

Wij adviseren bij ruimtelijke plannen en vergunningaanvragen, bijvoorbeeld over energie, natuur, geluid en milieu. Ook houden we toezicht op energiebesparing bij bedrijven en stimuleren we de maatregelen die bijdragen aan het verminderen van energiegebruik en uitstoot.

Daarnaast ondersteunen we gemeenten bij vraagstukken rond circulair bouwen, biodiversiteit en klimaatadaptie. We geven voorlichting en houden toezicht op bouw- en sloopactiviteiten, bijvoorbeeld op het gebied van afvalscheiding en hergebruik van materialen. Ook dragen we bij aan de toepassing van regelgeving rond de milieuprestatie van gebouwen (MPG), houden controle, geven advies en handhaven richting bouwbedrijven en sloopbedrijven over afvalscheiding;

Een schone leefomgeving

Ontwikkelingen

Onze regio heeft te maken met een toenemende druk op de leefomgeving, hogere maatschappelijke verwachtingen en beperkte financiële ruimte. Daarnaast is er landelijk aandacht voor het versterken van het VTH stelsel met nadruk op robuustheid en professionalisering.

Tegelijk worden de milieuregels steeds strenger, bijvoorbeeld voor zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), lozingen en emissies. Nieuwe inzichten en regelgeving vragen om meer aandacht voor milieukwaliteit en voor het voorkomen van schadelijke uitstoot.

De invoering van de Omgevingswet vraagt bovendien om een integrale blik op de leefomgeving, waarbij wonen, veiligheid, duurzaamheid, gezondheid en leefbaarheid samenkomen. Dit heeft invloed op de manier waarop vergunningverlening, toezicht en handhaving worden uitgevoerd.

Gemeenten willen economische ontwikkeling mogelijk maken, terwijl de kwaliteit van de leefomgeving beschermd blijft. Dat vraagt om een goede balans tussen ruimte voor bedrijven en het beperken van de belasting op het milieu.

De Omgevingswet en het werken met milieubelastende activiteiten, open normen en zorgplichten vragen om meer professionele oordeelsvorming en een goede samenwerking tussen vergunningverlening, toezicht en juridische ondersteuning.

Daarnaast wordt het steeds belangrijker om risico's vroeg te signaleren. Nieuwe milieuvraagstukken, strengere regelgeving en complexere bedrijfsactiviteiten vragen om deskundig toezicht en goede samenwerking tussen organisaties. Ook blijft het een uitdaging om goed zicht te houden op alle milieubelastende activiteiten in de regio.

Een schone leefomgeving (2)

Onze rol

Wij ondersteunen gemeenten met vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies op het gebied van milieu.

Bij vergunningaanvragen kijken we samen met bedrijven naar mogelijke gevolgen voor de leefomgeving. Door aan de voorkant aandacht te besteden aan bijvoorbeeld energiegebruik, emissies en lozingen kunnen milieuproblemen vaak worden voorkomen of beperkt.

Daarnaast houden we risicogericht toezicht op bedrijven in de regio en treden we op wanneer regels niet worden nageleefd. Daarbij richten we onze inzet vooral op de activiteiten met de grootste milieurisico's. Door data en informatie over bedrijven uit verschillende bronnen te combineren, krijgen we beter inzicht en kunnen we toezicht gericht inzetten.

Ook zetten we in op gebiedsgerichte inventarisaties, samenwerking tussen toezicht en vergunningverlening en het verbeteren van de registratie van milieubelastende activiteiten. Zo houden we beter zicht op alle activiteiten in de regio. Waar legalisatie mogelijk is, begeleiden wij dit proces; waar dit niet het geval is, handhaven wij. Daarmee bevorderen we een gelijk speelveld voor bedrijven en versterken wij de effectiviteit van het toezicht.

Met een goed georganiseerde bereikbaarheidsdienst voor klachten en incidenten kunnen we snel anticiperen en ingrijpen bij milieumeldingen, ook buiten kantooruren.

Daarnaast werken we steeds meer datagedreven. We combineren informatie over bedrijven, activiteiten, goederenstromen en afvalketens en zetten waar mogelijk AI in om deze gegevens te verbinden en analyseren. Zo kunnen we ontwikkelingen eerder signaleren en proactief handelen.

Fijn wonen en ondernemen

Ontwikkelingen

In Rivierenland is, net als in heel Nederland, een grote behoefte aan nieuwe woningen. Gemeenten werken daarom aan nieuwe woongebieden en aan het verbeteren van bestaande wijken. Tegelijk veranderen de eisen aan bouwen en ruimtelijke ontwikkeling.

Nieuwe wetgeving, zoals de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), zorgt ervoor dat plannen meer integraal worden beoordeeld. Daarnaast wordt meer gestuurd op duurzaam bouwen, energiebesparing en het hergebruik van materialen. Circulair bouwen en energiezuinige gebouwen spelen daardoor een steeds grotere rol bij nieuwe bouwprojecten.

Ook de beschikbaarheid van energie wordt steeds belangrijker. Door netcongestie staat de capaciteit van het elektriciteitsnet op sommige plekken onder druk, wat invloed kan hebben op de planning van woningbouwprojecten en andere ruimtelijke ontwikkelingen.

Ook krijgen omgevingsplannen een steeds belangrijkere rol bij het vastleggen van regels voor bouwen, milieu en leefomgeving.

Uitdaging

De woningbouwopgave in Rivierenland is groot. Gemeenten willen nieuwe woningen mogelijk maken, maar moeten daarbij ook rekening houden met veiligheid, leefbaarheid en de kwaliteit van de leefomgeving.

Nieuwe wetgeving, zoals de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), verandert daarnaast de manier waarop plannen worden beoordeeld en uitgevoerd. Dat vraagt om goede afstemming tussen gemeenten, initiatiefnemers en andere betrokken partijen.

Ook duurzaamheid speelt een steeds grotere rol bij bouwprojecten. Eisen rond energiebesparing, circulair bouwen en het hergebruik van materialen vragen om nieuwe werkwijzen en extra aandacht bij plannen en vergunningen.

Daarnaast kan netcongestie invloed hebben op de planning van woningbouwprojecten, doordat nieuwe woningen afhankelijk zijn van voldoende capaciteit op het elektriciteitsnet.

Ook de huisvesting van arbeidsmigranten vraagt in de regio om aandacht. Gemeenten zoeken naar oplossingen voor goede en veilige woonlocaties, waarbij rekening wordt gehouden met leefbaarheid in wijken en dorpen.

Fijn wonen en ondernemen (2)

Onze rol

Wij ondersteunen gemeenten bij vergunningverlening, toezicht en advies op het gebied van bouwen, bedrijvigheid en ruimtelijke ontwikkeling. Ook op het gebied van netcongestie en huisvesting arbeidsmigranten.

Wij beoordelen vergunningaanvragen en zorgen ervoor dat bouwplannen voldoen aan de geldende regels, bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid, milieu en duurzaamheid. Daarbij kijken we ook naar eisen rond energiebesparing, circulair bouwen en het gebruik van materialen.

Tijdens de uitvoering van bouwprojecten houden we toezicht en controleren we of werkzaamheden volgens de vergunning en de geldende regels worden uitgevoerd. Indien afwijkingen worden geconstateerd, treden wij in overleg en grijpen waar nodig in om risico's te voorkomen.

Ook begeleiden we initiatiefnemers, aannemers, architecten en gemeenten bij de uitvoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Door kennis te delen, processen te verduidelijken en samen te werken met betrokken partijen dragen we bij aan een betere bouwkwiteit en veilige leefomgeving.

Daarnaast adviseren we gemeenten bij ruimtelijke plannen en bij het opstellen van omgevingsplannen. We denken mee over regels voor bouwen, milieu en leefomgeving, zodat plannen uitvoerbaar zijn en bijdragen aan een veilige en prettige woonomgeving.

Zo helpen we gemeenten om woningbouw mogelijk te maken en tegelijkertijd de kwaliteit van de leefomgeving te beschermen.

Een gezonde bodem

Ontwikkeling

In onze regio gebeurt er veel op en in de bodem. De bodem speelt een steeds belangrijkere rol bij ruimtelijke ontwikkelingen. Woningbouw, het verzwaren van de ondergrondse infrastructuur en de aanleg van bodemenergiesystemen in het kader van de energietransitie zorgen voor veel activiteiten in en op de bodem.

Onder de Omgevingswet is er veel veranderd voor het aspect bodem. Zo zijn er nieuwe taken gekomen, zoals de meldingsplicht bij graafwerkzaamheden, en zijn bodemtaken van de provincie naar de gemeenten overgeheveld. De afgelopen decennia was het bodembeleid vooral gericht op preventie van bodemverontreiniging, bodemsanering en het verbeteren van de bodemkwaliteit. En hoewel dit nog steeds een belangrijk onderdeel is van de bodemtaken, wordt het thema bodem nu meer sturend in landelijk beleid vastgelegd en aan de gemeenten wordt gevraagd dit te implementeren.

Sinds de invoering van de Omgevingswet zijn de gemeenten ook het bevoegd gezag over gevallen van ernstige bodemverontreiniging en de nazorg van voormalige stortplaatsen. Daardoor krijgen gemeenten een grotere rol bij het beoordelen van bodemkwaliteit en het omgaan met bodemverontreiniging.

Daarnaast zijn gemeenten vanuit de Omgevingswet verplicht om een omgevingsplan op te stellen, waarin zij ook de regels voor het gebruik van de bodem en voor milieubelastende activiteiten vast leggen. Daarbij wordt in beleid steeds meer uitgegaan van het principe 'water en bodem sturend' bij ruimtelijke plannen.

Ook groeit het belang van betrouwbare bodemdata, zodat gemeenten bij ruimtelijke plannen goed inzicht hebben in bodemkwaliteit en risico's.

En op landelijk niveau wordt gewerkt aan het Programma Bodem, Ondergrond en Grondwater. Dat richt zich op een duurzaam veilig en efficiënt ruimtegebruik van bodem, ondergrond en grondwater. In dit programma worden de strategische en operationele doelen vastgelegd.

Uitdaging

Gemeenten moeten bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening houden met de kwaliteit en het gebruik van de bodem. Dat vraagt om goed inzicht in mogelijke verontreinigingen en risico's voor bodem en grondwater.

Tegelijk nemen activiteiten in de bodem toe, bijvoorbeeld door woningbouw, energietransitie en de aanleg van ondergrondse infrastructuur. Het is belangrijk dat deze ontwikkelingen zorgvuldig plaatsvinden en dat risico's voor mens en milieu worden voorkomen.

Ook vraagt het beheer van bodemdata en het inzichtelijk maken van bodemrisico's om goede samenwerking en actuele informatie.

Een gezonde bodem (2)

Onze rol

Wij ondersteunen gemeenten bij hun bodemtaken met advies, vergunningverlening en toezicht.

Wij beoordelen meldingen en onderzoeken op het gebied van bodem en adviseren gemeenten bij ruimtelijke plannen en vergunningaanvragen. Daarbij kijken we naar de kwaliteit van de bodem en mogelijke risico's voor de leefomgeving.

Daarnaast houden we risicogericht toezicht op activiteiten in en op de bodem, zoals grondverzet en bodemenergiesystemen. We voeren ook vrije veldtoezicht uit om niet gemelde milieubelastende activiteiten op te merken en hierop te handhaven.

Wij zijn de beheerder van bodemdata voor de regio. Wij zijn daarom nauw betrokken bij de Basisregistratie Ondergrond (BRO). Wij slaan bodemrapporten en beoordelingen op in ons systeem. Door deze gegevens te verzamelen en te analyseren helpen we gemeenten om risico's beter in beeld te krijgen. Wij adviseren gemeenten over de te nemen maatregelen om risico's te beperken.

Wij volgen de ontwikkelingen rondom het programma Bodem, Ondergrond en Grondwater en informeren en adviseren de gemeenten over de maatregelen die hier uit voortkomen voor de gemeenten. Zo dragen we bij aan een veilige en duurzame omgang met de bodem in Rivierenland.

Een veilige omgeving

Ontwikkelingen

De druk op de leefomgeving neemt toe en activiteiten worden steeds complexer. Daarbij zien we dat milieuregels soms bewust worden omzeild, bijvoorbeeld bij afvalstromen of bij de opslag en verwerking van materialen.

Ook signalen van ondermijning nemen toe. Illegale activiteiten maken daarbij gebruik van legale structuren van bedrijven of locaties. Dit kan leiden tot risico's voor de veiligheid en voor de kwaliteit van de leefomgeving.

Daarnaast komt illegale dumping van afval nog steeds vaak voor, bijvoorbeeld in het buitengebied.

Ook internationale afvalstromen en complexe ketens maken het moeilijker om goed zicht te houden op waar afval vandaan komt en waar het uiteindelijk terechtkomt.

Deze ontwikkelingen vragen om meer samenwerking tussen toezichthouders en andere partners.

Voor gemeenten en toezichthouders is het een uitdaging om risico's op tijd te signaleren en overtredingen te voorkomen. Illegale activiteiten zijn vaak moeilijk zichtbaar en kunnen plaatsvinden binnen ogenschijnlijk legale bedrijfsactiviteiten.

Daarnaast worden afvalstromen en productieketens steeds complexer. Dit vraagt om ketentoezicht: toezicht waarbij niet alleen naar één bedrijf wordt gekeken, maar naar de hele keten van productie, transport, verwerking en afvoer van afvalstoffen.

Het aanpakken van ondermijning, illegale dumping en fraude met afvalstromen vraagt om goede informatie-uitwisseling en samenwerking tussen gemeenten, politie, provincie en andere toezichthouders.

Onze rol

Wij dragen bij aan een veilige leefomgeving door toezicht en handhaving op activiteiten met risico's voor milieu en veiligheid.

Wij houden toezicht op bedrijven en activiteiten waarbij risico's bestaan op overtredingen of illegale praktijken. Daarbij hebben we specifiek aandacht voor afvalstromen, opslag en verwerking van materialen en mogelijke signalen van ondermijning.

Ook voeren we ketentoezicht uit. Daarbij kijken we niet alleen naar één bedrijf, maar naar de hele keten van afval- en grondstoffenstromen. Zo krijgen we beter zicht op mogelijke misstanden en kunnen we gericht optreden.

Daarnaast werken we samen met gemeenten, politie, provincie en andere partners om signalen van ondermijning, illegale dumping en milieucriminaliteit te delen en gezamenlijk aan te pakken.

Programma's

Milieu & advies

Wat willen we bereiken?

Duurzaamheid blijft de komende jaren een belangrijk thema. Denk daarbij onder andere aan energietransitie, netcongestie, natuurherstel, circulaire economie, duurzaam bouwen, het verminderen van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en water- en bodemsturend. Deze opgaven vragen om een integrale aanpak waarbij bouwen, milieu en ruimtelijke ontwikkeling samenkomen. Wij ondersteunen en ontzorgen gemeenten hierbij met kennis, advies, vergunningverlening en toezicht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vergunnen milieu

Het team vergunningen milieu zoekt vaker contact met de ondernemers via een zogenaamd vooroverleg. Tijdens een kort bedrijfsbezoek (bij grotere of complexe bedrijven) of een telefoongesprek bespreken we de plannen en informeren we bedrijven over de gegevens die nodig zijn voor de aanvraag in het DSO. Dit voorkomt onvolledige aanvragen en versnelt de procedure. Ook informeren we ondernemers over andere relevante onderwerpen, zoals het omgevingsplan, stikstof of andere milieuregels.

Daarnaast werken we aan een beter en completer overzicht van bedrijven en activiteiten in de regio. We bezoeken bedrijven waarvan we onvoldoende of tegenstrijdige informatie hebben. We helpen hen om de juiste milieugegevens in te dienen. Dit helpt ondernemers en voorkomt onnodige juridische procedures. Wij schonen vervolgens ons inrichtingenbestand op, waardoor we ons werk nog beter kunnen uitvoeren.

Ook maken we beter inzichtelijk wat onze concrete bijdrage is aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. En we blijven Omgevingsdienst de Groene Metropool en Omgevingsdienst Veluwe ondersteunen op het gebied van de agrarische vergunningverlening.

Toezicht milieu

In 2027 houden we effectief, risicogericht en professioneel milieutoezicht, waarmee we bijdragen aan veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. We richten onze inzet vooral op bedrijven en activiteiten met de grootste risico's. Daarbij werken wij programmatisch en outcome-gericht: niet het aantal uitgevoerde controles staat centraal, maar het effect van onze inzet op de omgevingskwaliteit.

Als we overtredingen vaststellen, treden wij handhavend op volgens de landelijke handhavingsstrategie (LHS). Zo zorgen wij voor een gelijk speelveld voor bedrijven.

Milieu & advies (2)

Ook leveren wij een bijdrage aan de energietransitie door toezicht te houden op energiebesparingsverplichtingen en andere duurzaamheidsmaatregelen. Daarmee ondersteunen wij de regionale klimaatdoelstellingen en dragen wij bij aan het verminderen van emissies en milieubelasting.

Ook zetten wij in op het in beeld brengen en houden van alle milieubelastende activiteiten in de regio. Via een gebiedsgerichte aanpak en een verbeterde registratie werken wij aan het opsporen van onbekende of niet-gemelde activiteiten. Dit versterkt de naleving, voorkomt oneerlijke concurrentie en vergroot de effectiviteit van het toezicht.

Wij werken daarbij nauw samen met vergunningverlening, juristen en ketenpartners zoals gemeenten, politie en waterschap om complexe situaties effectief aan te pakken. Tot slot investeren wij in professionalisering en data gedreven werken zodat wij beter kunnen prioriteren, monitoren en transparant rapporteren over het effect van onze inzet.

Advies

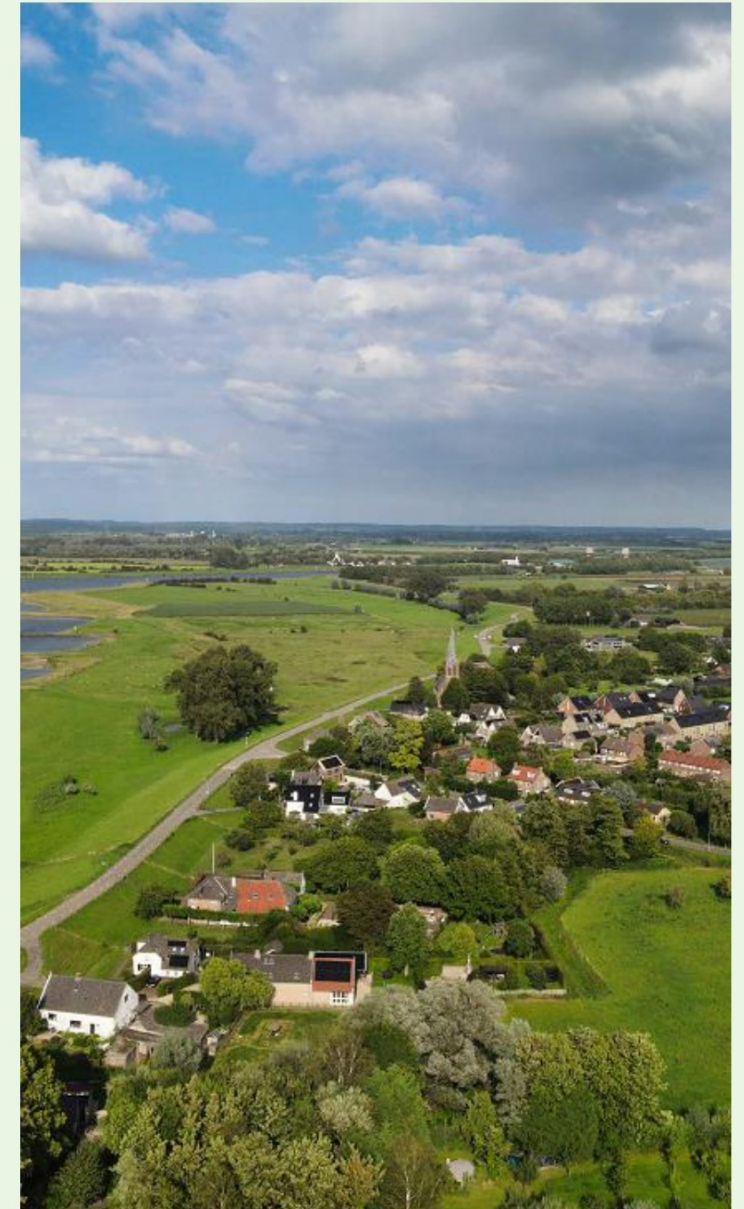
De druk op de leefomgeving neemt toe in de regio. Tegelijk vragen de energietransitie, klimaatadaptatie, waterkwaliteit en de Omgevingswet om specialistische kennis en integrale advisering.

Team Advies ondersteunt gemeenten en collega's met deskundig advies. We adviseren onder andere over externe veiligheid, geluid, geur, natuur, Kaderrichtlijn Water, ZZS en duurzaamheid.

Een belangrijk speerpunt is het ondersteunen van gemeenten bij milieuthema's in omgevingsplannen en beleidsontwikkeling. Zo helpen wij gemeenten om juridisch houdbare regels en uitvoerbaar beleid te maken.

Ook ondersteunen wij gemeenten bij soortenmanagementplannen en biodiversiteitsvraagstukken. Door achterstanden in natuuradviezen weg te werken en uniform te adviseren, verbeteren wij de doorlooptijd van procedures.

Daarnaast versterken wij het VTH-stelsel door betere ketensamenwerking, uniforme adviessjablonen en versterking van onze informatiepositie. Zo zorgen we voor inhoudelijke kwaliteit, bestuurlijke betrouwbaarheid en een toekomstbestendige leefomgeving in Rivierenland.

Milieu & advies (3)

Bodem

Team Bodem adviseert de gemeenten bij het opnemen van lokale maatwerkregels voor bodem in hun omgevingsplannen en het toepassen van het principe water en bodem sturend in ruimtelijke ontwikkeling. Door het inzetten van vrije veld- en risico gestuurd toezicht draagt team Bodem bij aan het verminderen van het aantal onbekende milieubelastende activiteiten, zoals illegale graafwerkzaamheden, toepassingen en opslag van grond en bouwstoffen en aanwezigheid van asbest in de bodem en wordt de kwaliteit van de leefomgeving verbeterd. Door betere samenwerking binnen de keten en uniforme werkwijzen wordt het VTH-stelsel versterkt.

Met Liander zijn in 2026 afspraken gemaakt om de samenwerking voor de uitbreiding van het stroomnetwerk te verbeteren. Afspraken over hoe vooronderzoeken aan te leveren en welke informatie nodig is. Als belangrijke stakeholder in dit proces van netverzwaring nemen wij ook deel aan vooroverleggen. Zo zorgen we ervoor dat vooronderzoeken snel en volledig worden ingediend en vervolgens ook snel kunnen worden beoordeeld.

Ketentoezicht

Het team Ketentoezicht richt zich op het voorkomen en aanpakken van milieuschade en ondermijning in de afval- en grondstoffenketens.

Het team werkt voor alle Gelderse en Overijsselse omgevingsdiensten en werkt hiervoor ook nauw samen met ketenpartners zoals de politie, Belastingdienst, RIEC, Openbaar Ministerie (OM) en landelijke inspectiediensten.

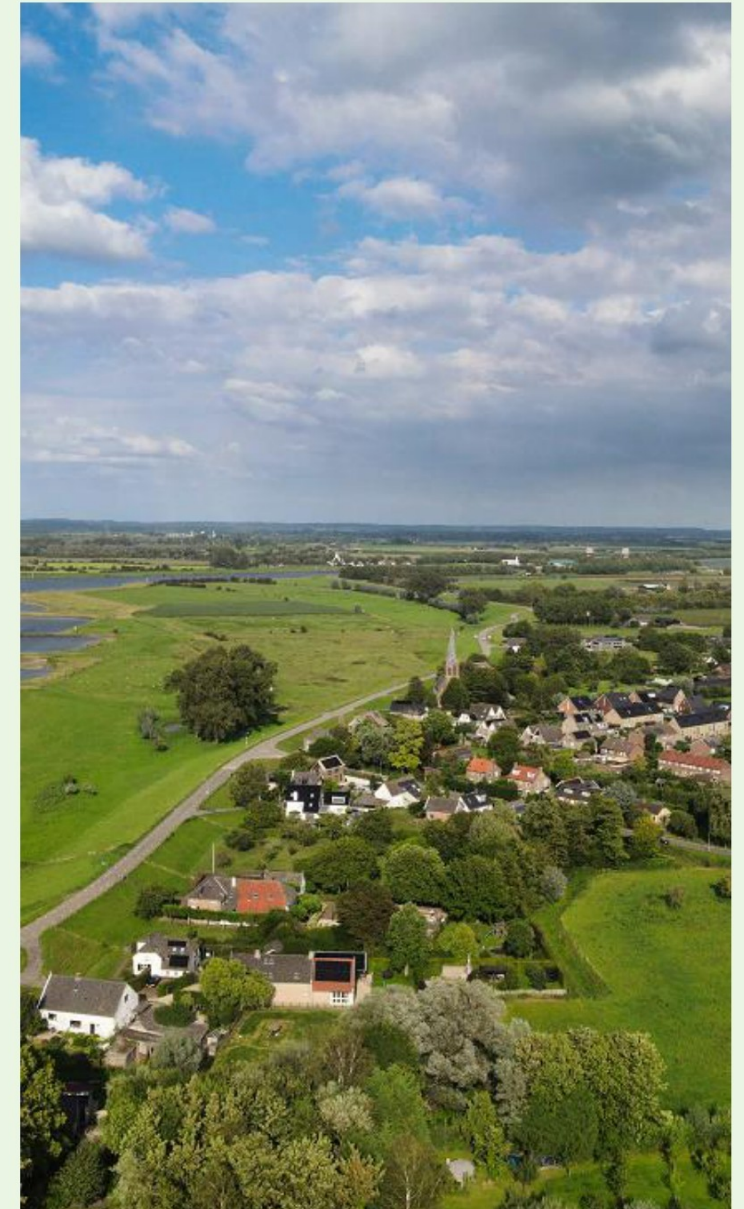
We analyseren risico's in ketens en doen Diepgaand Administratief Toezicht (DAT). Op basis daarvan bepalen de Omgevingsdiensten en ketenpartners samen hoe ze opvolging geven aan adviezen, rapporten van team Ketentoezicht.

Het team is betrokken bij de integrale aanpak van fenomeenanalyses en onderzoeken naar drugs- en milieucriminaliteit. Daarnaast levert het een bijdrage aan het in beeld brengen van risico's Oost-Nederland en aan verschillende ketenaanpakken, waaronder asbest, grond- en bouwstoffen, e-waste, meerdere afvalstromen en houtige biomassa. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de omgevingsdiensten en andere ketenpartners binnen Oost-Nederland.

In 2027 stelt het team opnieuw landelijke expertise beschikbaar aan omgevingsdiensten buiten de regio, zodat ook zij kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria 3.0 voor ketentoezicht.

Daarnaast werken we aan verdere professionalisering van het ketentoezicht. We automatiseren analyses en het opstellen van automatische bedrijfsprofielen. We ontwikkelen dashboards door databronnen te combineren en informatie te bundelen, zoals de Landelijke Asbest Interventietool en het Dashboard Risico-inzicht Afvalstoffen. Dit zorgt voor meer efficiëntie in het toezicht.

Ook verbeteren we de samenwerking tussen omgevingsdiensten en ketenpartners, zodat milieucriminaliteit die regio's of landsgrenzen overschrijdt, gezamenlijk en effectief kan worden aangepakt.

Milieu & advies

Wat mag het kosten?

In Euro	Begroting 2027
Lasten*	6.680.256
Baten	10.238.908
Saldo voor mutatie reserves	3.558.652
Mutatie reserves	15.925
Saldo na mutatie reserves	3.574.577

	Euro
Buren	1.115.681
Culemborg	662.315
Maasdriel	1.143.407
Neder-Betuwe	920.442
Tiel	876.524
West Betuwe	1.947.552
West Maas en Waal	916.325
Zaltbommel	1.580.217
Omgevingsdiensten	631.190
Subsidies	20.000
Meerwerk	425.255

* exclusief overhead

Bouw & ondersteuning

Wat willen we bereiken?

We willen de meerwaarde van Omgevingsdienst Rivierenland voor gemeenten en de regio verder versterken. We zorgen ervoor dat regels op het gebied van bouwen, ondernemen, milieu en ruimtelijke ordening zorgvuldig en juridische goed worden toegepast. In een regio met verschillende functies en belangen is het belangrijk dat besluiten duidelijk, uitvoerbaar en goed onderbouwd zijn. Daarom ondersteunen we gemeenten met vergunningverlening, toezicht en handhaving en juridische expertise. Door handhaving, behandeling van bezwaar- en beroepsprocedures, Woo-verzoeken en juridisch advies, dragen we bij aan het naleven van regels en aan transparante besluitvorming. Zo werken we samen aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving en versterken we onze rol als betrouwbare partner.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vergunningen bouw

We bepalen welke strategische doelen richting geven aan ons werk en hoe deze zich vertalen naar de dagelijkse uitvoering. Daarbij kijken we niet alleen vooruit, maar nemen we ook de lessen uit de afgelopen jaren mee. Zo bouwen we aan een duidelijke positie van ODR als partner voor leefbaarheid, duurzaamheid, veiligheid, woningbouw en bereikbaarheid.

Toezicht bouw

Het toezicht op de bouw ontwikkelt zich verder door verbeteringen in onze werkprocessen en veranderingen in wet- en regelgeving.

We zetten steeds vaker innovatieve middelen in, zoals drones, om het toezicht efficiënter en veiliger uit te voeren.

Daarnaast werken we verder aan de implementatie van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). We verwachten daarbij een toename van handhavingsverzoeken en klachten.

Ook zetten we sterker in op integraal toezicht. Daarbij hebben we extra aandacht voor de veiligheid van medewerkers en het omgaan met agressie tijdens toezicht en handhaving.

Bouw & ondersteuning (2)

Juridische zaken

Het team juridische zaken ondersteunt de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving met juridisch advies en besluitvorming.

In een regio waar veel gebruiksvormen samenkomen en waar natuur, economie en welzijn in balans moeten blijven, is een consequente toepassing van wet- en regelgeving essentieel. Wij nemen handhavingsbesluiten naar aanleiding van handhavingsverzoeken en milieu- en bouwcontroles. Daarmee dragen we bij aan het beter naleven van milieu- en bouwregels en aan het terugdringen van overtredingen, onder andere op het gebied van asbestverontreiniging en andere milieubelastende activiteiten.

We behandelen bezwaar- en beroepsprocedures op het gebied van handhaving en omgevingsvergunningen. Daarmee ondersteunen wij een zorgvuldige en evenwichtige afweging van belangen in dossiers en versterken wij het vertrouwen van inwoners, bedrijven en gemeenten in onze organisatie.

We behandelen Woo-verzoeken en geven daarmee uitvoering aan transparante besluitvorming en een toegankelijke overheid.

We geven juridisch advies bij integrale vraagstukken op het gebied van bouw, milieu en ruimtelijke ordening.

Met onze inzet dragen wij bij aan een betrouwbare uitvoering van onze taken en aan een professionele organisatie die onafhankelijk, deskundig en nabij haar werk uitvoert.

Bouw & ondersteuning

Wat mag het kosten?

In Euro	Begroting 2027
Lasten*	11.896.562
Baten	16.580.544
Saldo voor mutatie reserves	4.683.982
Mutatie reserves	-
Saldo na mutatie reserves	4.683.982

	Euro
Buren	2.515.367
Culemborg	1.372.381
Maasdriel	1.978.763
Neder-Betuwe	1.707.940
Tiel	445.343
West Betuwe	3.963.192
West Maas en Waas	926.687
Zaltbommel	2.575.958
Meerwerk	94.913

* exclusief overhead

Weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft inzicht in het risicoprofiel, de risico's en het beschikbare weerstandsvermogen van ODR.

Risico's	Kans-klasse	Bedrag	Kans	Risico
Openstaande verlofsaldi	■	1.130.000	50%	565.000
Beschikbaarheid (vast) personeel	2	340.000	30%	102.000
Personele regelingen				PM
Omgevingswet / Wkb				PM
Totaal geïdentificeerde risico's				667.000
Ongeïdentificeerde en kleine risico's	1	667.000*	10%	66.700
Benodigd weerstandsvermogen (excl. PM-posten)				733.700

* betreft bedrag totaal geïdentificeerde risico's

Weerstandsvermogen	31-12-2025
Algemene reserve	582.252
Reserve personele regelingen	125.000
Onvoorzien	45.000
Beschikbaar weerstandsvermogen	752.252

Conclusie: het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's op te vangen.

Openstaande verlofsaldi

De laatste jaren is er sprake van oplopende openstaande verlofsaldi van medewerkers. Wanneer deze verlofuren opgenomen gaan worden, leidt dit tot een lagere productiviteit (= minder omzet). De huidige voorziening verlofsparen is al verwerkt in dit risico.

Beschikbaarheid (vast) personeel

De krappe arbeidsmarkt leidt tot een groot tekort aan gekwalificeerd vast personeel. Wanneer hierdoor meer inhuurkrachten nodig zijn dan zullen de kosten stijgen. Te weinig personeel kan ook leiden tot een lagere productie en minder inkomsten.

Personele regelingen

Er is soms sprake van een mismatch tussen ODR en een werknemer, waardoor afscheid genomen moet worden. Hiervoor is een jaarlijks budget en een reserve beschikbaar. Afhankelijk van het aantal personele regelingen in een jaar kan het gebeuren dat deze budgetten niet toereikend zijn.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De financiële effecten van deze wetten voor ODR op de lange termijn zijn moeilijk te bepalen. Deze zijn voor de omgevingswet mede afhankelijk van beleidskeuzes die gemeenten gaan maken in de omgevingsplannen. Voor de Wkb zijn deze effecten afhankelijk van hoe de gefaseerde invoering verder gaat plaatsvinden.

Weerstandsvermogen (2)

Sinds de begroting 2018 worden een aantal financiële kengetallen gepresenteerd. Het doel hiervan is om de financiële positie in kaart te brengen en het verloop hiervan te kunnen volgen.

Kentallen	JR 2025	BGR 2026	BGR 2027	BGR 2028	BGR 2029	BGR 2030
Netto schuldquote	1,0%	5,5%	4,3%	3,4%	2,4%	1,2%
Solvabiliteitsratio	26,2%	11,9%	11,4%	11,2%	11,1%	10,9%
Structurele exploitatie­ruimte	4,3%	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%

De kengetallen voor grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing voor omgevingsdiensten.

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. ODR voldoet hier ruimschoots aan.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen is gelijk aan de netto schuldquote. ODR heeft namelijk geen leningen verstrekt.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van ODR. De VNG adviseert om 20% als minimumgrens te hanteren. Bij de ODR is dit kengetal lager vanwege het beperkte eigen vermogen. Op basis van de risico-inschatting is dit echter wel voldoende om de risico's te kunnen opvangen.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Bij ODR worden het begrotingssaldo en de post onvoorzien als structurele exploitatieruimte gezien.

Kapitaalgoederen

Deze paragraaf laat zien hoe ODR omgaat met, het onderhoud van, haar kapitaalgoederen en investeringen.

Algemeen

ODR is sinds december 2018 eigenaar van een eigen pand, wat in 2019 verbouwd en in gebruik genomen is. Daarnaast zijn er ICT-eigendommen, zoals telefoons en software.

Hierop is het volgende beleid van toepassing:

- Nota activabeleid 2020
- Meerjaren onderhoudsplan 2026-2035

Onderhoudsbudgetten	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Klein onderhoud	67.810	64.663	66.083
Groot onderhoud	48.009	32.472	33.185
Totaal	115.819	97.135	99.268

Investeringskredieten

Er worden er in 2027 geen (vervangings)investeringen verwacht

Financiering

Deze paragraaf biedt inzicht in de financieringsactiviteiten van de ODR.

Algemeen

De leningen zijn bij ODR vooral gerelateerd aan de aanschaf (2018) en verbouwing (2019) van het eigen pand.

Hierop is het volgende beleid van toepassing:

- Treasurystatuut 2012

Leningen

Het Algemeen Bestuur heeft op 8 oktober 2018 het besluit genomen om maximaal € 4,05 mln externe financiering aan te trekken voor het huisvestingsplan. Tot op heden was het niet nodig om dit volledige bedrag aan leningen aan te trekken.

Bank	Start	Eind	Oorspr. bedrag	Rente	Jaarlijkse aflossing
NWB bank	2018	2038	2,5 mln	1,325%	125.000
BNG bank	2019	2039	1,0 mln	1,200%	50.000
Totaal			3,5 mln		175.000

De rentekosten van deze leningen worden als projectfinanciering toegerekend aan de huisvesting.

Openbaarheid

Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken rondom openbaarheid.

Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) is bedoeld om overheden transparanter te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur. Het grote verschil tussen de huidige Woo en de Wob betreft de actieve openbaarmaking van overheidsinformatie. Voor passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek) volgt dit initiatiefwetsvoorstel vrijwel geheel de Wob. De Woo-verzoeken worden momenteel behandeld door het Team Juridische Zaken.

De aankomende jaren moeten steeds meer soorten overheidsinformatie actief openbaar worden gemaakt. Omdat dit veel werk en aanpassing van systemen kost, gebeurt dit landelijk in kleine stapjes. Doel van ODR is om het huidige beleid te actualiseren. Ter voorbereiding daarvan is een project gestart waarbij het interne proces van ODR wordt geëvalueerd en vervolgens geoptimaliseerd. Daarbij wordt ook een check gedaan op het behalen van wettelijke termijnen zoals voorgeschreven in de Woo.

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

ODR zal zich verder richten op de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), die is in werking getreden per 1 januari 2026. Door de Wmebv wordt het voor bestuursorganen verplicht om formele berichten van burgers en bedrijven altijd elektronisch te kunnen ontvangen. Burgers en bedrijven krijgen hiermee het recht om officiële berichten digitaal aan de overheid te versturen. De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) geeft voorschriften die nieuwe verplichtingen meebrengen en van invloed zijn op de procedure van Woo verzoeken. De Wmebv geeft de burger recht om elektronisch berichten aan een bestuursorgaan te zenden op een door het bestuursorgaan bepaalde wijze. Het ministerie van BZK heeft ter ondersteuning van de implementatie van de wet een handreiking gepubliceerd. Alle bestuursorganen moeten nagaan of er maatregelen nodig zijn om aan de verplichtingen van de wet te voldoen. Vervolgens moeten zij beginnen met het voorbereiden en implementeren van deze maatregelen.

Bedrijfsvoering

In deze paragraaf beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen en plannen voor bedrijfsvoering.

HRM

In 2027 draagt HRM bij aan het behalen van organisatiedoelen door te investeren in een gezonde en toekomstbestendige werkomgeving. Daarbij ligt de focus op een goede balans in de samenstelling van het personeel en op het versterken van een veilige en vitale werkomgeving.

Vitaliteit en duurzame inzetbaarheid blijven belangrijke thema's. Met verschillende initiatieven en ondersteuning stimuleren we wil de organisatie medewerkers om gezond en gemotiveerd aan het werk te blijven. Dit draagt bij aan het welzijn van medewerkers en helpt om verzuim te beperken

De gesprekkencyclus wordt vernieuwd, zodat de gesprekken tussen leidinggevenden en medewerkers beter aansluiten bij de organisatiedoelen en de ontwikkeling van medewerkers. Er komt meer ruimte voor een open en doorlopende dialoog en we stimuleren medewerkers om meer verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen ontwikkeling en inzetbaarheid.

Daarnaast actualiseren we het arbobeleid zodat dit blijft voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. We kijken daarbij zowel naar de fysieke als de psychosociale arbeidsomstandigheden, zodat medewerkers in een veilige werkomgeving kunnen werken.

Tot slot blijft HRM investeren in goed leiderschap, talentontwikkeling en het gebruik van HR-data. Door beter gebruik te maken van data kunnen we trends eerder herkennen en gericht sturen op onderwerpen zoals verzuim, verloop en ontwikkeling. Zo blijft de organisatie flexibel en aantrekkelijk is om in te werken.

Communicatie

De komende jaren investeren we gericht in betere voorlichting en informatievoorziening voor gemeenten, inwoners en ondernemers. We sluiten aan bij wat zij nodig hebben; duidelijke uitleg, op het juiste moment en via passende kanalen. Daarbij houden we rekening met maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen.

We kiezen bewust voor duidelijke taal en praktische informatie. Ingewikkelde regels leggen we begrijpelijk uit, zodat helder is wat kan, wat moet en wat dat in de praktijk betekent.

Zo helpen we gemeenten en ondersteunen we inwoners en ondernemers bij hun plannen.

Zo versterken we onze dienstverlening en dragen we bij aan een soepel verloop van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering.

© Gemeente Maasdr

Bedrijfsvoering (2)

Kwaliteit

Kwaliteit is een belangrijk aandachtspunt binnen de hele organisatie. We blijven werken aan het verbeteren van onze processen en dienstverlening.

Daarom ontwikkelen en implementeren we een kader voor kwaliteitsmanagement. We toetsen of richtlijnen en afspraken worden nageleefd en begeleiden verbetertrajecten waar dat nodig is.

Binnen het programma dienstverlening werken we aan het verbeteren van VTH-processen en andere werkprocessen, bijvoorbeeld door klanttevredenheid te meten. Zo versterken we de kwaliteit van onze dienstverlening en zorgen we voor een zorgvuldige en voorspelbare uitvoering van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering.

Accountmanagement

De accountmanagers zijn het eerste aanspreekpunt voor gemeenten. Zij hebben regelmatig overleg met de (ambtelijke) opdrachtgevers.

Tijdens deze gesprekken bespreken we onder meer de managementrapportages, de gerealiseerde productie en de bijbehorende kosten. Ook kijken we of bijsturing nodig is. Daarnaast bespreken we onderwerpen als samenwerking, maatwerkprojecten, voortgang en lokale prioriteiten.

De komende jaren besteden we extra aandacht aan het versterken van de dienstverlening en het verbeteren van de klanttevredenheid.

Informatievoorziening

In 2027 werken we verder aan een goede digitale ondersteuning van onze werkzaamheden, waarbij datagedreven werken centraal staat. De prioriteiten voor het begrotingsjaar zijn:

- Implementatie van de landelijke afspraken uit het Programma digitalisering VTH. Dit is van belang voor o.a. registratie van Milieu Belastende Activiteiten (MBA's) en Datakwaliteit Toezicht Milieu.
- Verdere uitwerking IV-processen
- Implementatie zaakgericht werken
- Doorontwikkeling AFAS en OpenWave
- Implementatie uitkomsten Opdracht toepassing AI binnen ODR

© Gemeente Maasdr

Bedrijfsvoering (3)

Inkoop

In 2027 loopt de overeenkomst met Cryptshare af en staan verschillende aanbestedingen gepland. Het grootste deel daarvan heeft betrekking op externe inhuur.

Daarnaast wordt besloten of bestaande overeenkomsten worden verlengd, zoals de raamovereenkomsten voor het toetsen van constructieberekeningen en -tekeningen, de arbodiensten en de dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor ICT.

Financiën/Control

Het doel van cluster financiën is het waarborgen van getrouwe vastlegging van transacties/mutaties in de financiële administratie en het opstellen van getrouwe/betrouwbare financiële documenten (kaderbrief, begroting, bestuursrapportage en jaarstukken). Wij adviseren en ondersteunen het management bij het beheer van budgetten. Dit gebeurt door realistische budgetten voor te stellen, uitgaven te monitoren en het financieel bewustzijn binnen de organisatie te vergroten met trainingen en duidelijke rapportages en door flexibel middelenbeheer toe te passen om in te kunnen spelen op veranderingen in het werkveld.

De control taken hebben als doel een onafhankelijke bewaking van financiële controle, het opzetten en onderhouden van een Administratieve Organisatie en een intern controle plan waarmee het risicobeheer van ODR is geborgd en de verantwoording volgens wet- en regelgeving wordt uitgevoerd.

In 2026 wordt gestart met een herijking van zowel de systematiek als de omvang van de financiering, in nauw overleg met ambtelijke en bestuurlijke opdrachtgevers. Deze herijking wordt ingegeven door verschillende relevante ontwikkelingen, waaronder de robuustheidseisen voor omgevingsdiensten, de behoefte aan realistischer begroten, het vraagstuk van bezuinigingen en de nieuwe landelijke financieringssystematiek.

De planning en uitkomsten van dit proces zijn afhankelijk van deze ontwikkelingen en de voortgang van het traject. De raden word gedurende dit proces betrokken en tijdig geïnformeerd over relevante stappen en inzichten. Naar verwachting ontstaat hierover in de loop van 2026/begin 2027 meer duidelijkheid, waarna bezen wordt op welk moment en op welke wijze verwerking in de Begroting kan plaatsvinden.

Rechtmatigheid

Met ingang van de jaarrekening 2023 is het dagelijks bestuur zelf (i.p.v. de accountant) verantwoordelijk voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Binnen ODR vinden hiervoor gedurende het jaar interne controles plaats op basis van het Integraal Controleplan. Hierover wordt gedurende het jaar in de bestuursrapportage en jaarstukken gerapporteerd.

KPI's	Resultaat 2025	Ambitie 2027
Klanttevredenheid	75%	82%
Ingekomen klachten	16	< 20
Percentage overheadkosten	25%	< 27%
Integraal uurtarief	€ 106,75	€ 112,07
Productiviteitsnorm	1.350 uren	1.350 uren
Ziekteverzuim	7,3%	< 6%
Vaste formatie	156 fte	> 180 fte
Percentage inhuur	30%	< 20%

Financiële begroting

Begrotingsrichtlijnen

Dit zijn de jaarlijks terugkerende algemene financiële uitgangspunten voor het opstellen van de begroting. Deze zijn niet veranderd ten opzichte van vorig jaar.

1. De begroting 2027 heeft als vertrekpunt het bestaande structurele beleid 2026.
2. Geautoriseerde beleidswijzigingen die consequenties hebben voor de begroting 2027 (en volgende jaren) worden in de begroting 2027 verwerkt. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de meest actuele werkprogramma's.
3. De meerjarenraming wordt op basis van constante prijzen geraamd.
4. De raming van het percentage voor de lonen en prijzen voor het jaar 2027 worden gebaseerd op de percentages van het CPB genoemd in de septembercirculaire 2025:
 - a. Voor de prijzen wordt het percentage voor de netto materiële overheidsconsumptie gehanteerd
 - b. Voor de lonen wordt de laatst bekende Cao gehanteerd en voor de eventueel resterende tijd naar rato de loonvoet voor de sector overheid toegepast.Daarnaast worden, indien nodig, ook oude jaren gecorrigeerd en daarmee op het juiste prijsniveau gebracht. Hierbij vindt afstemming plaats met de andere regionale gemeenschappelijke regelingen.
5. Onvoorzien wordt geraamd op € 45.000,-.
6. De deelnemersbijdrage wordt uitgesplitst per programma.
7. Er wordt een budget begroot van 2% van de loonsom voor reiskosten, abonnementen en verzekeringen.
8. Er wordt een budget begroot van 3% van de loonsom voor opleidingen en business-intelligence (BI).
9. Voor de overhead taken wordt uitgegaan van een minimaal benodigde overhead waarmee de organisatie op een kwalitatief goede manier wordt ondersteund.
10. Voor kennis en kwaliteit wordt een percentage van 5% van de formatie gehanteerd.

Financiële mutaties

Dit zijn de financiële mutaties voor het specifieke begrotingsjaar. Hiermee geven we invulling aan de algemene begrotingsrichtlijnen. In onderstaand overzicht tonen we de mutaties op de inkomsten-kant van de ODR-begroting. Positieve bedragen betreffen hogere inkomsten en negatieve bedragen betreffen lagere inkomsten.

Omschrijving	Bedrag (€)
A. Loonindexaties	762.526
B. Prijsindexaties	68.947
C. Mutatie werkplannen	952.738
■ ■■■ opbrengsten	- 165.112
Totaal mutaties begroting 2027	1.619.100

Hieronder staan de mutaties toegelicht:

- A. Conform de septembercirculaire 2025 gaan we voor 2027 uit van een loonstijging van 5,1%. Daarnaast is er sprake van een correctie op de indexaties 2025 (- 1,3%) en 2026 (- 0,3%). Dat betekent dat de totale indexatie 2027 uitkomt op 3,5%. Dit percentage is afgestemd met de gemeenten en andere gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland. Zie voor meer informatie [Toelichting indexaties](#).
- B. De prijsindexering van de goederen en diensten is ook gebaseerd op de septembercirculaire 2025. Hiervoor wordt een prijsontwikkeling van 2,2% gehanteerd. Daarnaast is er sprake van een correctie op de indexatie 2026 (+ 0,2%). Dat betekent dat de totale indexatie 2027 uitkomt op 2,4%. Dit percentage is afgestemd met de gemeenten en andere gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland. Zie voor meer informatie [Toelichting indexaties](#).
- C. Conform de kaderbrief 2027 zijn in deze begroting de aangeboden werkprogramma's 2026 verwerkt, inclusief de meerjarige correctie van de incidentele projecten 2026 die specifiek door de gemeenten zijn aangegeven.
- D. De meerwerk opbrengsten 2027 zijn aangepast op basis van het gerealiseerde meerwerk in 2025.

Toelichting indexaties

				met correctie vorig jaar
Loonindexatie	2025	2026	2027	2027
Gehanteerde loonindexatie in begroting 2025 + 2026	4,7 %	3,8 %		
Cao SGO 2025-2027	3,4 %	3,5 %		
Index septembercirculaire gemeentefonds 2025			5,1%	
Vershil	- 1,3 %	- 0,3 %	5,1%	3,5%
Prijsindexatie				
Gehanteerde prijsindexatie in begroting 2026		2,2 %		
Index septembercirculaire gemeentefonds 2025		2,4 %	2,2%	
Vershil		0,2 %	2,2%	2,4%

Hieronder staan de indexaties toegelicht:

Loonindexatie

Voor de lonen wordt als basis de laatst bekende CAO gehanteerd. De huidige CAO heeft een looptijd tot en met 31 maart 2027. Vanaf 1 april 2027 wordt daarom aansluiting gezocht bij de door het CPB geraamde stijging van de lonen (loonvoet sector overheid), die in de door BZK uitgebrachte septembercirculaire 2025 is gepubliceerd. Hierin worden ook de correcties op de jaren 2025 en 2026 meegenomen. Voor de begroting 2027 betekent dit een stijging van 3,5%.

Uitgangspunt in de kadernota is dat de sociale lasten en pensioenpremies in 2026 en 2027 per saldo niet stijgen.

Prijsindexatie

De prijsindexering wordt toegepast conform de door het CPB opgestelde cijfers ('prijs overheidsconsumptie, netto materieel (IMOC)') zoals opgenomen in de septembercirculaire 2025. Om de budgetten op het niveau van 2027 conform het CPB te brengen moeten we daarvoor ook het jaar 2026 corrigeren. Voor de begroting 2027 betekent dit een stijging van 2,4% (inclusief correctie indexatie 2026).

Alleen indien voor specifieke kostencategorieën andere indexeringspercentages gelden, wordt afgeweken van het algemene indexeringspercentage en worden de marktconforme kostenstijgingen in de begrotingscijfers verwerkt.

Deze uitgangspunten zijn afgestemd met de gemeenten en overige gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland. De concrete vertaling hiervan in de begroting verschilt per GR. Dit komt doordat de correcties op voorgaande jaren door de verschillende GR'en op verschillende momenten worden verwerkt (afhankelijk van de financieringssystematiek).

Bijdrage per deelnemer

	Ontwerp jaarrekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
DVO bijdrage Gemeente Buren	3.973.776	3.519.141	3.631.048	3.578.479	3.578.479	3.578.479
DVO bijdrage Gemeente Culemborg	1.911.232	1.972.001	2.034.696	2.004.638	2.004.638	2.004.638
DVO bijdrage Gemeente Maasdriel	3.142.713	3.025.849	3.122.170	3.075.043	3.075.043	3.075.043
DVO bijdrage Gemeente Neder-Betuwe	2.738.432	2.547.387	2.628.382	2.588.762	2.588.762	2.588.762
DVO bijdrage Gemeente Tiel	1.416.917	1.281.280	1.321.867	1.301.923	1.301.923	1.301.923
DVO bijdrage Gemeente West Betuwe	5.897.109	6.124.460	5.910.744	5.825.061	5.825.061	5.825.061
DVO bijdrage Gemeente West Maas en Waal	2.871.333	2.755.470	2.843.012	2.800.088	2.800.088	2.800.088
DVO bijdrage Gemeente Zaltbommel	3.830.921	4.028.028	4.156.175	4.102.349	4.102.349	4.102.349
<i>Overige baten:</i>						
Bijdragen Omgevingsdiensten	622.249	611.327	631.190	631.190	631.190	631.190
Meerwerk baten / overige inkomsten	525.998	504.021	520.168	520.168	520.168	520.168
Ontvangen subsidies	395.367	228.019	20.000	20.000	20.000	20.000
Ontvangen rentebaten	120.713	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Onttrekking reserves	28.625	28.625	28.625	28.625	28.625	28.625
Totaal baten	27.475.385	26.725.608	26.948.077	26.576.326	26.576.326	26.576.326

De meerjarenraming is opgesteld op basis van constante prijzen. Hierin zit dus nog geen kostenindexatie opgenomen voor de periode na het begrotingsjaar.

Overzicht baten en lasten

	Taak -veld	2025		Begroting 2026 na wijziging		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029		Begroting 2030	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma's													
Milieu & advies	7.4	7.819.350	10.279.037	6.794.889	10.400.925	6.680.256	10.238.908	6.680.256	10.098.602	6.680.256	10.098.602	6.680.256	10.098.602
Bouw & ondersteuning	7.4	2.452.704	3.862.020	2.582.713	3.737.485	2.728.661	3.835.722	2.728.661	3.782.513	2.728.661	3.782.513	2.728.661	3.782.513
	8.3	9.534.735	13.182.129	8.890.800	12.458.573	9.167.901	12.744.822	9.167.901	12.566.586	9.167.901	12.566.586	9.167.901	12.566.586
Overzichten													
Overhead	0.4	6.489.486	2.862	8.385.002	0	8.295.187	0	7.945.187	0	7.945.187	0	7.945.187	0
Algem. dekkingsmiddelen	0.5	203	120.713	0	100.000	0	100.000	0	100.000	0	100.000	0	100.000
Onvoorzien	0.8	0	0	45.000	0	45.000	0	45.000	0	45.000	0	45.000	0
Vennootschapsbelasting	0.9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten		26.296.479	27.446.760	26.698.404	26.696.983	26.917.005	26.919.452	26.567.005	26.547.701	26.567.005	26.547.701	26.567.005	26.547.701
Mutaties reserves		0	28.625	0	28.625	0	28.625	0	28.625	0	28.625	0	28.625
Resultaat		26.296.479	27.475.385	26.698.404	26.725.608	26.917.005	26.948.077	26.567.005	26.576.326	26.567.005	26.576.326	26.567.005	26.576.326
Begrotingssaldo na bestemming		1.178.907		27.204		31.072		9.321		9.321		9.321	
Toelichting taakvelden:	0.4 (Overhead)	0.5 (Treasury)		0.8 (Onvoorzien)		0.9 (Heffing vennootschapsbelasting)		7.4 (Milieubeheer)		8.3 (Wonen en bouwen)			

De omzet van taakveld 7.4 (Milieubeheer) is niet 1-op-1 te relateren aan de berekening van de milieuomzet in het kader van de Robuustheid IBP. Dit vanwege de andere berekeningswijze en uitgangspunten voor bijvoorbeeld de productieve uren en salariskosten per fte, milieutaken binnen bouwteams (zoals asbest) en toerekening overheadkosten.

Bijlagen

Opbouw uurtarief

Integraal uurtarief

Voor de reguliere werkprogramma's hanteert ODR een integraal uurtarief op basis van de kosten van overhead en primair proces:

Kosten primair proces	€
Personeel (176,49 fte)	18.274.675
Overige kosten	167.531
Totaal primair proces	18.442.206
Kosten overhead	
Personeel	5.408.194
ICT	1.701.561
Huisvesting en facilitair	789.812
Overige kosten	358.992
Totaal overhead	8.258.559
Uurtarief	
Productief uurtarief	77,41
Overhead uurtarief	34,66
Totaal uurtarief	112,07

Gedifferentieerd uurtarief

Voor de meerwerkprojecten hanteert ODR een gedifferentieerd uurtarief op basis van een schaalindeling:

Uurtarief (€)	Tariefgroep 1 (t/m schaal 7)	Tariefgroep 2 (schaal 8-9)	Tariefgroep 3 (schaal 10 en hoger)
Productief uurtarief	61,28	69,65	91,20
Overhead uurtarief	34,66	34,66	34,66
Totaal uurtarief	95,94	104,31	125,86

Geprognotiseerde balans

In het BBV (art. 20) is de verplichting vastgelegd dat de gemeenten het geraamde EMU-saldo moeten opnemen in de programmabegroting over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar jaar en de drie daar op volgende jaren. Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waarde mutaties, etc.) van de overheid op transactiebasis in een bepaald jaar. Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven wordt dan in een jaar binnenkomt, of dat er geld overgehouden wordt. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de ODR.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Activa						
Materiele vaste activa	3.416.729	3.560.362	3.403.996	3.247.629	3.091.263	2.934.896
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Vlottende activa	4.920.693	4.920.693	4.920.693	4.920.693	4.920.693	4.920.693
Totaal activa	8.337.422	8.481.055	8.324.689	8.168.322	8.011.956	7.855.589
Passiva						
Eigen vermogen (*)	2.181.388	973.856	945.231	916.606	887.981	859.356
Voorzieningen	953.005	1.121.215	1.298.380	1.440.751	1.569.305	1.749.608
Langlopende schulden	2.325.000	2.150.000	1.975.000	1.800.000	1.625.000	1.450.000
Vlottende passiva	2.878.029	4.235.984	4.106.077	4.010.965	3.929.669	3.796.625
Totaal passiva	8.337.422	8.481.055	8.324.689	8.168.322	8.011.956	7.855.589
EMU-saldo volgens balans						
Vaste en vlottende financiële vaste activa	8.337.422	8.481.055	8.324.689	8.168.322	8.011.956	7.855.589
Vaste en vlottende schulden	5.203.029	6.385.984	6.081.077	5.810.965	5.554.669	5.246.625
Totaal EMU-saldo	3.134.393	2.095.071	2.243.611	2.357.357	2.457.286	2.608.964
Mutatie EMU-saldo t.o.v. vorig jaar		- 1.039.322	148.540	113.746	99.929	151.678

* inclusief saldo van de rekening 2025 en voorstel resultaatbestemming 2025